

Svar på remiss angående Promemoria om ändring av övergångsbestämmelsen för behörighet inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård (S2018/05720/FST)

Sammanfattning

Förbundet Sveriges Socionomutbildningar avvisar förslaget att förlänga övergångsbestämmelserna. Skälen till detta är *för det första* den kvalitetsförsämring (eller avsaknad av kvalitetshöjning) som kan bli följden. *För det andra* är situationen, d v s efterfrågan på socionomer 2018 och framöver märkbart förändrad sedan 2016 och vi bör därför kunna prioritera socionomexamen framför andra lösningar. *För det tredje* bör incitament för rekrytering och behållande av kvalificerad personal skapas av arbetsgivaren istället för genom undantag sanktionerade av andra myndigheter (universitet/högskolor och Socialstyrelsen). Det är viktigt att stå fast vid huvudprincipen att det är en socionomutbildning som bäst svarar mot de aktuella arbetsuppgifterna, och följaktligen; att kravet på utbildning ska gälla just socionomexamen. Vägen mot ett förstärkt arbete med socialt utsatta barn och ungdomar måste gå via kompetensutveckling och professionalisering. Inte tvärtom.

Kvaliteten i det sociala arbetet med barn och ungdomar behöver höjas

Den sociala barnvården har under decennier kritiserats för varierande kvalitet – det vill säga att barn och familjer får olika bemötande och olika tillgång till stödjande resurser beroende på arbetssätt och tillgång till resurser i deras hemkommun, någon som betonas av bl a Myndigheten för vård- och omsorgsanalys i deras rapport från 2018 *Lika läge för alla? Om omotiverade skillnader inom den sociala barn- och ungdomsvården*. Stora insatser har satts in för att den sociala barnvården i alla kommuner i Sverige skall ha en god kvalitet och erbjuda insatser som bygger på forskning och beprövad erfarenhet. I detta perspektiv är argumentet att behålla de relativt låga kraven på behörighet för att bemöta små kommuners problem med rekrytering mycket bekymmersamt. Barn och föräldrar som söker hjälp hos kommunernas sociala barnvård, menar vi, har en självklar rätt att få insatser av lika hög kvalitet, oavsett var i landet de är bosatta.

Om syftet hade varit att höja kvaliteten på och kompetensen i den sociala barn- och ungdomsvården hade föreskrifterna snarare skärpt kraven på vilken examen (och vad den ska innehålla) som ska krävas snarare än att sänka kraven och lämna över svåra bedömningar till kommunerna (vilket nu föreslås). Socionomexamen (reglerad i Högskoleförordningen) är idag den enda examen som förbereder för ett komplext arbete inom den sociala barn- och ungdomsvården.

För att skapa förutsättningar för en socialt hållbar barn- och ungdomsvård borde Socialstyrelsen och regeringen istället arbeta för att skapa möjligheter att personal inom

verksamheterna får möjlighet till vidareutbildning och organisatoriska förutsättningar att bedriva ett högkvalitativt socialt arbete. T ex genom att värdera socionomexamen högre och genom att skapa incitament för vidareutbildning på magister- och masternivå inom socialt arbete i allmänhet och social barnavård i synnerhet.

Arbetsgivarens behov och ansvar

Kommunernas problem med rekrytering är i många fall kopplade till en ohållbar arbetssituation, dålig arbetsledning, för lite tid för klientarbete och alltför omfattande krav på dokumentation (Se t ex *Slutrapporten från den nationella samordnaren för den sociala barn- och ungdomsvården, 2017*). Att lösa kommunernas problem att rekrytera kompetenta socialsekreterare med minskade krav på kompetens och utbildning kan inte vara rätt väg att gå. Det krävs andra insatser för att socialsekreterare skall vilja och kunna arbeta inom social barnavård på både kort och lång sikt så att erfarenhet och kompetens kan byggas upp och bevaras.

Brister i beskrivningen av arbetssituationen

De nu gällande övergångsbestämmelserna (SOSFS 2017:79) baseras vidare på situationen under 2016 vilket är ett år som präglades av en extremt stor arbetsbörda för den kommunala barn- och ungdomsvården i samband med den stora ökningen av ensamkommande barn samt flyktingmottagande i stort. Denna situation har förändrats märkbart sedan dess och därför kan beslut inte fattas på grundval av situationen detta år.

För Förbundet för Sveriges Socionomutbildningar (Fssoc)

Helena Johansson
ordförande